

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

10 päivänä huhtikuuta 2008*

Asiassa C-412/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Oberlandesgericht Stuttgart (Saksa) on esittänyt 2.10.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 10.10.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Annelore Hamilton

vastaan

Volksbank Filder eG,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič (esittelevä tuomari) ja E. Levits,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: hallintovirkkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.9.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Hamilton, edustajanaan Rechtsanwalt K.-O. Knops,
- Volksbank Filder eG, edustajinaan Rechtsanwalt M. Siegmann ja Rechtsanwalt J. Höger,
- Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja A. Günther,
- Puolan hallitus, asiamiehenään E. Ośniecka-Tamecka,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään A. Aresu ja V. Kreuzsitz,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.11.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta 20.12.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/577/ETY (EYVL L 372, s. 31; jäljempänä kotimyyntidirektiivi) tulkintaa.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jossa asianosaisina ovat Hamilton ja Volksbank Filder eG (jäljempänä Volksbank) ja jossa on kyse luottosopimuksen mitättömäksi julistamista ja maksettujen korkojen palauttamista koskevasta vaatimuksesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

- 3 Kotimyyntidirektiivin johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa solmittujen sopimusten erityispiirteenä on, että yleensä elinkeinonharjoittaja tekee aloitteen sopimusneuvotteluista,

joihin kuluttaja ei ole valmistautunut tai joita hän ei ole osannut odottaa; usein kuluttaja ei voi vertailla tarjouksen laatua ja hintaa muihin tarjouksiin; tämä yllättävyys ei ole ominaista vain kotimyynnille, vaan myös muille sopimuksille, jotka elinkeinonharjoittaja tekee toimitilojensa ulkopuolella”.

- 4 Tämän direktiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”kuluttajalla tulisi olla peruuttamisoikeus vähintään seitsemän päivän pituisena aikana, jotta hän voisi arvioida sopimuksen aiheuttamia velvoitteita”.

- 5 Mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan sellaisiin elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisiin sopimuksiin tavaran toimittamisesta tai palvelun suorittamisesta, jotka on tehty

--

– elinkeinonharjoittajan käydessä:

i) kuluttajan – – kotona

--

jos käynnin aiheena ei ole kuluttajan nimenomainen kutsu.”

6 Saman direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle kirjallinen ilmoitus, josta käy ilmi tämän oikeus peruuttaa edellä 1 artiklassa tarkoitettu oikeustoimi 5 artiklan mukaisessa määräajassa sekä sen henkilön nimi ja osoite, jota kohtaan tätä oikeutta käytetään.

Ilmoitus tulee päivätä, ja siinä on oltava sopimuksen yksilöimiseksi tarvittavat tiedot. Se on luovutettava kuluttajalle:

a) edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sopimuksen tekohetkellä;

--

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä säädetään aiheellisista kuluttajansuojatoimenpiteistä tilanteissa, joissa tässä artiklassa mainittuja tietoja ei ole annettu.”

7 Kotimyyntidirektiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kuluttajalla on oikeus peruuttaa sitoumuksensa antamalla peruuttamisilmoitus määräajassa, joka on vähintään seitsemän päivää 4 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta, ja noudattaen kansallisen lainsäädännön mukaista menettelyä.

– –

2. Peruuttamisilmoituksen antaminen vapauttaa kuluttajan kaikista peruutetun sopimuksen mukaisista velvoitteista.”

8 Mainitun direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos kuluttaja käyttää peruuttamisoikeuttaan, peruuttamisen oikeusvaikutuksiin sovelletaan kansallista lainsäädäntöä, erityisesti tavaroista ja palveluista suoritettun vastikkeen ja vastaanotettujen tavaroiden palauttamista koskevia säännöksiä.”

9 Saman direktiivin 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita antamasta tai pitämästä voimassa säännöksiä, jotka antavat kuluttajille tässä direktiivissä tarkoitettujen kysymysten osalta tehokkaamman suojan.”

Kansallinen säännöstö

- 10 Kotimyyntitilanteessa tehtyjen sopimusten ja vastaavien toimien peruuttamista koskevan lain (Gesetz über den Widerruf von Haustürgeschäften und ähnlichen Geschäften), joka on annettu 16.1.1986 (BGBl. I 1986, s. 122), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 2 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos peruuttamisoikeudesta (’Widerruf’) ei ole ilmoitettu, asiakkaan peruuttamisoikeus lakkaa vasta kuukauden kuluttua siitä, kun kummatkin sopijapuolet ovat suorittaneet kaikki sopimuksen mukaiset suorituksensa.”

- 11 Sovellettaessa tätä säännöstä virheellisen tiedon antaminen vastaa tiedon antamatta jättämistä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 12 Hamilton allekirjoitti 17.11.1992 kotonaan luottosopimuksen sellaisen pankin kanssa, jonka oikeudet ovat siirtyneet Volksbankille, rahoittaakseen kiinteistörahasto-osuuksien hankinnan (jäljempänä kyseessä oleva luottosopimus).

- 13 Tämä sopimus sisälsi kulutusluotoista 17.12.1990 annetun lain (Verbraucherkreditgesetz) (BGBl. I 1990, s. 2840) mukaisesti peruutusosoikeutta koskevan tiedon, jonka mukaan ”jos luotonottaja on ottanut luoton vastaan, peruuttamisen ei katsota tapahtuneen, jollei hän maksa luottoa takaisin kahden viikon kuluessa peruuttamista koskevasta ilmoituksesta tai luoton ulosmaksamisesta”.
- 14 Pankin, jonka oikeudet ovat siirtyneet Volksbankille, työntekijät allekirjoittivat sopimuksen 16.12.1992, ja pankki maksoi lainasumman Hamiltonille, joka ryhtyi sitten maksamaan lainan korkoja.
- 15 Koska yhtiö, joka hoiti kiinteistörahastoa, josta Hamilton oli hankkinut osuuksia, haettiin konkurssiin vuoden 1997 aikana, tästä rahastosta saadut kuukausitulot, jotka kattoivat huomattavan osan koroista, joita kyseessä olevan luottosopimuksen nojalla oli maksettava, pienenevät huomattavasti. Hamilton päätti silloin järjestää lainansa uudestaan tekemänsä rakentamissäästösopimuksen ja välilainan avulla siten, että huhtikuun 1998 lopussa hän oli maksanut lainan kokonaan takaisin pankille, jonka oikeudet ovat siirtyneet Volksbankille ja joka näin ollen palautti lainan vakuudet.
- 16 Hamilton peruutti kyseessä olevan luottosopimuksen 16.5.2002 asiassa C-481/99, Heiningen, 13.12.2001 annetun tuomion (Kok. 2001, s. I-9945) perusteella.
- 17 Hamilton nosti 27.12.2004 Volksbankia vastaan kanteen ja vaati yhtäältä kyseessä olevan luottosopimuksen nojalla maksettujen korkojen ja tämän sopimuksen nojalla maksetun lainasumman palauttamista ja toisaalta korvausta kassaan, jonka kanssa hän oli tehnyt rakentamissäästösopimuksen, maksetuista koroista.

- 18 Oberlandesgericht Stuttgartin mukaan kyseessä oleva luottosopimus kuuluu kotimyyntidirektiivin 1 artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan i alakohdan soveltamisalaan, koska Hamilton on neuvotellut ja allekirjoittanut sopimuksen kotonaan.
- 19 Oberlandesgericht Stuttgart pohtii kuitenkin, voidaanko kotimyyntitilanteessa tehtyjen sopimusten ja vastaavien toimien peruuttamista koskevan lain 2 §:n 1 momentin neljännen virkkeen säännöksiä pitää ”aiheellisena kuluttajansuojatoimenpiteenä”, sillä niissä säädetään peruuttamisoikeuden lakkaamisesta pääasian kaltaisessa tapauksessa.
- 20 Näissä olosuhteissa Oberlandesgericht Stuttgart on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voidaanko [kotimyyntidirektiivin] 4 artiklan ensimmäistä kohtaa ja 5 artiklan 1 kohtaa tulkita siten, että niissä ei estetä kansallista lainsäätäjää rajoittamasta ajallisesti direktiivin 5 artiklassa annettua oikeutta sitoumuksen peruuttamiseen siten, että peruuttamisoikeus lakkaa kuukauden kuluttua siitä, kun kummatkin sopijapuolet ovat suorittaneet kaikki sopimuksen mukaiset suorituksensa siitä huolimatta, että kuluttajalle oli ilmoitettu virheellisesti tämän peruuttamisoikeudesta?”

Jos ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annetaan kieltävä vastaus:

2) Onko [kotimyyntidirektiiviä] tulkittava siten, että kuluttaja ei voi menettää oikeuttaan peruuttaa sitoumus – erityisesti sopimuksen tultua täysin täytetyksi – jos hänelle ei ole ilmoitettu peruuttamisoikeudesta direktiivin 4 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

- 21 Volksbank epäilee, voidaanko ennakkoratkaisupyynnön ottaa tutkittavaksi, sillä sen mukaan kyseessä olevaa luottosopimusta ei ole tehty kotimyyntitilanteessa. Se väittää, että näin ollen esitetyt kysymykset ovat hypoteettisia.
- 22 Sitä vastoin Euroopan yhteisöjen komissio katsoo, että ennakkoratkaisupyynnön muodostuu yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä pyynnöistä tutkia, onko sopimus mahdollista peruuttaa uudestaan sen jälkeen, kun Hamilton on purkanut kyseessä olevan luottosopimuksen maksamalla lainan etuajassa. Komissio viittaa tältä osin edellä mainitun asiassa Heininger annetun tuomion 35 kohtaan ja asiassa C-350/03, Schulte, 25.10.2005 annetun tuomion (Kok. 2005, s. I-9215) 69 ja 70 kohtaan sekä ennakkoratkaisupyynnön 34 kohtaan ja täsmentää, että vaikka kiinteistöluottosopimuksen peruuttaminen kuuluu kotimyyntidirektiivin soveltamisalaan, tämän peruuttamisen seuraukset puolestaan kuuluvat kansallisen oikeuden soveltamisalaan; kansallista oikeutta on kuitenkin tulkittava mahdollisimman pitkälle mainitun direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti. Näin ollen ennakkoratkaisupyynnön voidaan komission mukaan ottaa tutkittavaksi.
- 23 On todettava, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, ettei se voi vastata kansallisen

tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen muun muassa, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevan asian tosiasialliseen luonteeseen tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen (ks. em. asia Schulte, tuomion 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Koska esillä olevassa asiassa yhtäältä ennakkoratkaisukysymykset koskevat kotimyyntidirektiivin tulkintaa ja toisaalta kyseessä oleva luottosopimus kuuluu, kuten tämän tuomion 18 kohdassa on todettu, mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan i alakohdan soveltamisalaan, ei ole mahdollista väittää, että mainitut kysymykset ovat selvästi hypoteettisia tai että niillä ei ole mitään yhteyttä pääasiassa kyseessä olevan asian tosiasialliseen luonteeseen tai kohteeseen.

25 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

Pääasia

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

26 Hamilton esittää, että kuluttaja, jolle ei ole annettu asianmukaisesti tietoa peruuttamisoikeudestaan, ei ole saanut tietoa tästä oikeudesta siitä, että kaikki sopimuksen mukaiset suoritukset on suoritettu, eikä kuukauden kuluessa tästä suorituksesta.

Siten pääasiassa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö ei ole aiheellinen kuluttajansuojatoimenpide. Hän lisää, että kotimyyntidirektiivissä säädetään, että elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle tieto tämän peruuttamisoikeudesta ja että mainitun direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetty seitsemän päivän vähimmäismääräaika alkaa kuluu vasta sillä hetkellä, kun kuluttaja on saanut elinkeinonharjoittajalta tätä oikeutta koskevan tiedon.

- 27 Volksbank väittää, että aiheellisia kuluttajansuojatoimenpiteitä ovat kotimyyntidirektiivin 4 artiklan kolmannen kohdan mukaan toimenpiteet, joilla voidaan suojata kuluttajaa taloudellisiin sijoituksiin kuuluvilta riskeiltä riippumatta kotimyyntissä tehdyn sopimuksen peruuttamisesta.
- 28 Joka tapauksessa Volksbank väittää yhtäältä, että edellä mainitussa asiassa Heiningen annettu tuomio koskee kiinteistöluottoja eikä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia luottosopimuksia, ja toisaalta, että peruuttamisoikeuden käyttämisen määräaika pääasiassa alkaa siitä, kun kaikki kyseessä olevan luottosopimuksen mukaiset suoritukset on suoritettu, eikä sopimuksen tekemisestä, kuten asiassa, jonka johdosta mainittu tuomio on annettu.
- 29 Saksan hallitus korostaa yhtäältä, että koska pääasiassa kyseessä oleva sopimussuhde, jonka kesto oli lähes kuusi vuotta, on toteutettu oikein, elinkeinonharjoittajan on voitava sen jälkeen, kun sopimuksen mukaiset suoritukset on suoritettu ja kuukauden määräaika on kulunut tästä suorituksesta, katsoa, että tätä suhdetta ei voida enää riitauttaa. Toisaalta pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella lainsäädännöllä annetaan kuluttajalle riittävästi aikaa, erityisesti sopimuksen koko kestoajan kuluessa ja kuukauden kuluessa siitä, kun sopimuksen mukaiset suoritukset on kokonaan suoritettu, päättää kotimyyntissä tehdyn sopimuksen peruuttamisesta. Lisäksi tämän peruuttamisoikeuden ajallisesta rajoittamisesta säädetään myös tietyissä muissa kuluttajansuojadirektiiveissä.

- 30 Puolan hallitus korostaa, että peruuttamisoikeuden ajallinen rajoittaminen muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltujen sopimusten osalta huolimatta tietojen antamatta jättämisestä tai virheellisistä tiedoista tästä oikeudesta ei ole lähtökohtaisesti kotimyyntidirektiivin vastaista. Tämä rajoitus on kuitenkin järjestettävä siten, että kuluttaja voi saada tiedon oikeuksistaan muiden kuin elinkeinonharjoittajan tarjoamien tietolähteiden avulla. Mainitun hallituksen mukaan mainitusta rajoituksesta, johon sisältyy myös jakson, jonka kuluessa peruuttamisoikeutta voidaan käyttää, määritelmä, on säädettävä kotimyyntidirektiivin 4 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti kunkin jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä.
- 31 Komissio väittää ennen kaikkea, että vaikka edellä mainitussa asiassa Heininger annetun tuomion mukaan on laitonta rajoittaa peruuttamisoikeutta ajallisesti sopimuksen tekemisestä, pääasiassa kyseessä olevalla säännöstyylillä sitä vastoin rajoitetaan tätä oikeutta ajallisesti siitä lukien, kun sopimuksen mukaiset suoritukset on kokonaan suoritettu.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

- 32 On aluksi todettava, että kotimyyntidirektiivin päätarkoituksena on suojella kuluttajaa vaaralta, joka aiheutuu niistä olosuhteista, jotka liittyvät sopimuksen tekemiseen muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa (ks. vastaavasti em. asia Schulte, tuomion 66 kohta).
- 33 Siten kotimyyntidirektiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa täsmennetään, että kuluttajalla tulisi olla peruuttamisoikeus vähintään seitsemän päivän pituisena aikana, jotta hän voisi arvioida sopimuksen aiheuttamia velvoitteita. Se, että peruuttamista koskeva seitsemän päivän vähimmäismääräaika on laskettava tätä

oikeutta koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta elinkeinonharjoittajalta, selittyy sillä, että jos kuluttajalla ei ole tietoa peruuttamisoikeuden olemassaolosta, hänen on mahdotonta käyttää kyseistä oikeutta (em. asia Heininger, tuomion 45 kohta).

- 34 On kuitenkin todettava yhtäältä, että ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen antamien tietojen mukaan Hamilton on saanut Volksbankilta virheellisen tiedon kyseessä olevaa luottosopimusta koskevasta peruuttamisoikeudestaan, joten kirjallisten huomautusten mukaan hänellä ei ole ollut mahdollisuutta käyttää tätä oikeutta, ja toisaalta, että pääasian asianosaiset ovat suorittaneet kokonaan mainitun sopimuksen mukaiset suoritukset.
- 35 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 18 ja 19 kohdassa huomauttanut, se, että kuluttajalle on toimitettu kirjallisesti virheellistä tietoa peruuttamisoikeuden käyttämisestä, on rinnastettava tiedon antamatta jättämiseen, koska nämä kaksi tilannetta johtavat samalla tavalla kuluttajaa harhaan hänen peruuttamisoikeutensa osalta.
- 36 Tällaisien tilanteiden varalta kotimyyntidirektiivin 4 artiklan kolmannessa kohdassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä säädetään aiheellisista kuluttajansuojatoimenpiteistä”.
- 37 Näin ollen pääasiassa esiin nousee kysymys, voidaanko toimenpidettä, jonka mukaan mainitun direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa annettu peruuttamisoikeus lakkaa kuukauden kuluttua siitä, kun kummatkin sopijapuolet ovat suorittaneet kaikki pitkäaikaisen luottosopimuksen mukaiset suorituksensa, jos kuluttaja on saanut virheellisen tiedon kyseisen oikeuden harjoittamisesta, kuitenkin pitää saman direktiivin 4 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitettuna aiheellisena kuluttajansuojatoimenpiteenä.

- 38 Tältä osin on todettava, että ”aiheellisten kuluttajansuojatoimenpiteiden” käsitteellä, johon kotimyyntidirektiivin 4 artiklan kolmannessa kohdassa viitataan, ilmennetään sitä, että yhteisön lainsäätäjä on halunnut, että näillä toimenpiteillä on yhdenmukainen laajuus yhteisön tasolla.
- 39 Lisäksi mainitussa säännöksessä olevalla ilmaisulla ”aiheellisia” osoitetaan, että mainittujen toimenpiteiden tarkoituksena ei ole ehdoton kuluttajansuoja. Jäsenvaltioilla olevaa harkintavaltaa on näet käytettävä sekä kotimyyntidirektiivin päätavoitteen että sen muiden säännösten mukaisesti.
- 40 Vaikka on totta, kuten tämän tuomion 32 kohdassa on todettu, että kotimyyntidirektiivin päätavoitteena on kuluttajansuoja, on korostettava, että sekä tämän direktiivin yleisestä rakenteesta että sen useista säännöksistä ilmenee, että mainitulle suojalle asetetaan tiettyjä rajoituksia.
- 41 Niinpä erityisesti peruuttamisajan tavoitteesta mainitun direktiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa säädetään, kuten tämän tuomion 33 kohdassa on todettu, että kuluttajalla on peruuttamisaika ”jotta hän voisi arvioida sopimuksen aiheuttamia velvoitteita”. Mainitussa johdanto-osan perustelukappaleessa oleva viittaus ”sopimuksen aiheuttamiin velvoitteisiin” osoittaa, että kuluttaja voi peruuttaa sellaisen sopimuksen sen voimassaoloaikana.
- 42 Vastaavasti säännöksessä, jolla säännellään peruuttamisoikeuden käyttämistä, eli kotimyyntidirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetään muun muassa, että ”kuluttajalla on oikeus peruuttaa sitoumuksensa”. Ilmaisun ”sitoumus” käyttö tässä säännöksessä näet osoittaa, kuten Volksbank on esittänyt istunnossa yhteisöjen tuomioistuimessa,

sen, että peruuttamisoikeutta voidaan käyttää, ellei tilanne ole se, että kuluttajalla ei ole mainitun oikeuden käyttöhetkellä mitään peruutettavaan sopimukseen perustuvaa velvoitetta. Tämä logiikka perustuu yhteen siviilioikeuden yleisistä periaatteista eli siihen, että se, että kaikki sopimuksen mukaiset suoritukset on suoritettu, johtuu pääsääntöisesti siitä, että tämän sopimuksen sopijapuolet ovat suorittaneet vastavuoroiset suorituksensa ja sopimus on päättynyt.

43 Muutoin saman direktiivin 5 artiklan 2 kohdan, jolla säännellään peruuttamisoikeuden käyttämisen seurauksia, mukaan peruuttamisilmoituksen vaikutuksena on se, että kuluttaja vapautuu ”kaikista peruutetun sopimuksen mukaisista velvoitteista”. Viittaus ”velvoitteen” käsitteeseen mainitussa säännöksessä osoittaa, että mainittujen seurausten olemassaolo edellyttää, että kuluttaja on käyttänyt peruuttamisoikeuttaan sopimukseen, jota ollaan suorittamassa, kun taas sen jälkeen, kun sopimuksen mukaiset suoritukset on kokonaan suoritettu, velvoitetta ei enää ole.

44 Lisäksi peruuttamisen oikeusvaikutusten osalta ja erityisesti tavaroista ja palveluista suoritettujen vastikkeiden ja vastaanotettujen tavaroiden palauttamisen osalta kotimyyntidirektiivin 7 artiklassa viitataan kansalliseen oikeuteen.

45 Tästä seuraa, että toimenpide, jolla säädetään, että se, että kummatkin sopijapuolet ovat suorittaneet kaikki pitkäaikaisen luottosopimuksen mukaiset suorituksensa, johtaa peruuttamisoikeuden lakkaamiseen, on kotimyyntidirektiivin 4 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitettu ”aiheellinen toimenpide”.

46 Tätä tulkintaa ei kumota tuomioilla, jotka on annettu edellä mainitussa asiassa Heininger, edellä mainitussa asiassa Schulte ja asiassa C-229/04, Crailsheim Volksbank, tuomio 25.10.2005 (Kok. 2005, s. I-9273). Edellä mainitussa asiassa Heininger annetun tuomion 16 ja 18 kohdasta ja edellä mainitussa asiassa Crailsheimer

Volksbank annetun tuomion 24 kohdasta ilmenee näet, että kotimyyntidirektiivin tulkinta, jonka yhteisöjen tuomioistuin on esittänyt näissä tuomioissa, koskee luottosopimuksia, joiden mukaisia suorituksia ei ole kokonaan suoritettu. Näin ei ole pääasiassa.

- 47 Erityisesti edellä mainitussa asiassa Heiningen yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kotimyyntidirektiivin kanssa ristiriidassa on se, että kansallinen lainsäätäjät soveltaa direktiivin 5 artiklassa säädetyn peruuttamisoikeuden käyttämistä koskevaa vuoden pituista määräaika, joka alkaa kulu sopimuksen tekemisestä, jos kuluttajalle ei ole annettu mainitun direktiivin 4 artiklassa säädettyä ilmoitusta. Kuten Volksbank, Saksan hallitus ja komissio ovat perustellusti todenneet, näin ei ole pääasiassa. Pääasiassa nimittäin kansallinen lainsäätäjät soveltaa yhden kuukauden määräaika siitä lukien, kun sopijapuoleet ovat suorittaneet kaikki sopimuksen mukaiset suorituksensa.
- 48 Mainitusta, pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä säädetystä yhden kuukauden määräajasta, on todettava, että kotimyyntidirektiivin 8 artiklan mukaan direktiivi ei estä jäsenvaltioita antamasta tai pitämästä voimassa säännöksiä, jotka antavat kuluttajille tässä direktiivissä tarkoitettujen kysymysten osalta tehokkaamman suojan.
- 49 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että kotimyyntidirektiiviä on tulkittava siten, siinä ei estetä kansallista lainsäätäjää säätämästä, että tämän direktiivin 5 artiklan 1 kohdalla käyttöön otettua peruuttamisoikeutta voidaan käyttää enintään yhden kuukauden kuluessa siitä lukien, kun sopijapuoleet ovat suorittaneet kaikki pitkäaikaisen luottosopimuksen mukaiset suorituksensa, jos kuluttaja on saanut virheellisen tiedon kyseisen oikeuden käyttämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.
- 50 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei ole aiheellista vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on väli-vaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Muulla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta 20.12.1985 annettua neuvoston direktiiviä 85/577/ETY on tulkittava siten, että siinä ei estetä kansallista lainsäätäjää säättämästä, että tämän direktiivin 5 artiklan 1 kohdalla käyttöön otettua peruuttamisoikeutta voidaan käyttää enintään yhden kuukauden kuluessa siitä lukien, kun sopijapuolet ovat suorittaneet kaikki pitkäaikaisen luottosopimuksen mukaiset suorituksensa, jos kuluttaja on saanut virheellisen tiedon kyseisen oikeuden käyttämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

Allekirjoitukset